

Innst. 360 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Meld. St. 34 (2016–2017)

Innstilling fra finanskomiteen om Finansmarkedsmeldingen 2016–2017

Til Stortinget

1. Innledning

1.1 Sammendrag

Finansdepartementet legger hvert år frem en melding om finansmarkedene. For å reflektere at disse meldingene både omtaler året som er gått, og temaer som er aktuelle i året meldingen legges frem, innarbeides fra i år også fremleggelsesåret i meldingens tittel. Årets finansmarkedsmelding heter derfor Finansmarkedsmeldingen 2016–2017. Etter tidligere praksis ville meldingen vært angitt som Finansmarkedsmeldingen 2016.

Kapittel 2 i årets melding handler om utsiktene for finansiell stabilitet. Kapitlet inneholder oversikter og vurderinger av markedsforhold, det makroøkonomiske bildet, risikoutviklingen og soliditeten i finansforetakene. Kapittel 3 handler om en helhetlig politikk for finansnæringen. Kapitlet inneholder drøftinger av norsk næringslivs tilgang på kapital fra finansnæringen. Kapitlet gir også en omtale av den teknologiske utviklingen i finansmarkedene («fintech»). Kapittel 4 handler om forbrukslån. Kapitlet gir en beskrivelse av markedet for usikret kreditt, svakheter ved dette markedet og presenterer ulike tiltak for å styrke forbrukerens posisjon og markedets funksjonsmåte. Kapittel 5 gir en oversikt over gjennomførte regelverksendringer i Norge, og de viktigste konsesjonssakene som Finansdepartementet og Finanstilsynet har behandlet på finansmarkedsområdet i 2016.

I finansmarkedsmeldingen redegjør Finansdepartementet for virksomheten til bl.a. Norges Bank og Finanstilsynet i det foregående år. Kapittel 6 inneholder en omtale av virksomheten til Norges Bank i 2016 og en vurdering av hvordan pengepolitikken ble utøvd. Kapittel 7 inneholder en omtale av virksomheten til Finanstilsynet i 2016. Kapittel 8 inneholder en omtale av virksomheten til Folketrygdfondet i 2016, og kapittel 9 omhandler virksomheten til Det internasjonale valutafondet (IMF) i 2016.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tore Hagebakken, Irene Johansen, Marianne Marthinsen, Torstein Tvedt Solberg, Tone-Helen Toften og Truls Wickholm, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Svein Flåtten, Sigurd Hille, Heidi Nordby Lunde og Siri A. Meling, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi, Roy Steffensen og Kenneth Svendsen, fra Kristelig Folkeparti, lederen Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, fra Venstre, Terje Breivik, og fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, tar omtalen til orientering.

Komiteen viser til at det ble avholdt åpen høring om denne saken 15. mai 2017, der sentralbanksjef Øystein Olsen var spesielt invitert. Referat følger denne innstillingen.

2. Utsiktene for finansiell stabilitet

2.1 Sammendrag

Finanssektoren består av finansforetak, finansmarkeder og finansiell infrastruktur. Sektoren tilbyr et bredt spekter av produkter og tjenester som gjør det mulig å spare eller låne til bolig, forsikre gjenstander mot skade og personer mot ulykke, spare til pensjon, gjennomføre betalinger og finansiere næringsvirksomhet. Velfungerende finansmarkeder er en forutsetning for økonomisk vekst og bidrar til økonomisk trygghet for den enkelte. Finansiell stabilitet innebærer at det finansielle systemet er motstandsdyktig nok til å ta imot innskudd og andre tilbakebetalingspliktige midler fra allmennheten, formidle finansiering, utføre betalinger og omfordele risiko på en tilfredsstillende måte.

2.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at fallet i oljeprisen siden sommeren 2014 bidro til lavere vekst og noe økt arbeidsledighet, men en kraftfull økonomisk politikk har hjulpet norsk økonomi ut av nedgangsperioden. Historisk lav rente og en ekspansiv finanspolitikk har bidratt til å trekke opp innenlandsk etterspørsel etter varer og tjeneste. I tillegg har svakere krone, lavere lønnsvekst og reduserte bedriftsskatter styrket norske bedrifters konkurransevne og lagt et godt grunnlag for omstilling og ny vekst i norsk næringsliv.

Flertallet viser til at pengepolitikken, som førstelinjeforsvaret i konjunkturstyringen, har respondert raskt til endringene i norsk økonomi. Både boligprisene og husholdningenes etterspørsel har holdt seg oppe, samtidig som offentlig etterspørsel har bidratt til aktiviteten i norsk økonomi. Flertallet understreker at innretningen av statsbudsjettet og strukturpolitikken må bidra til omstillingen av norsk økonomi. Det anslås at sysselsettingen vil utvikle seg mer positivt fremover, og at arbeidsledigheten gradvis vil avta.

Flertallet mener det er viktig for norsk næringsliv at Norge har en solid finansnæring som bidrar med verdiskaping i egen sektor og skaffer finansiering til verdiskapingen i andre deler av næringslivet. En god tilgang til både egenkapital og fremmedkapital er en forutsetning for å kunne finansiere de omstillingene som er nødvendig for norsk næringsliv. Flertallet viser til at om lag 30 pst. av bankenes utlån er til næringsmarkedet. Fra å være i en særstilling er norsk økonomi på vei mot en ny normal der finansnæringen har en nøkkelrolle for å legge til rette for en slik omstilling.

Flertallet merker seg at god utvikling i norsk økonomi har gitt gode resultater i bankene, som kom-

binert med moderate utbyttebetalinger har bidratt til styrket soliditet i bankene.

Flertallet viser til at utlån til husholdningene utgjør om lag halvparten av samlet utlån fra norske banker og kredittforetak, og at det de to siste tiårene har vært en vedvarende og til tider sterk vekst i husholdningenes gjeld. Over 90 pst. av husholdningenes gjeld er tatt opp med pant i bolig, der boligprisveksten har økt etterspørselen etter lån fra norske husholdninger samtidig som økte boligpriser også har økt panteverdien på boligene, og dermed også husholdningenes tilgang på lån. Etter at Finansdepartementet fastsatte og videreførte en midlertidig forskrift om krav til nye utlån med pant i bolig, har det vært en avdemping av boligprisveksten som ser ut til å holde seg.

Flertallet viser til at på det norske verdipapirmarkedet er eiersiden preget av liten deltakelse fra privatpersoner sammenliknet med andre land. Husholdningenes direkte eierskap utgjør kun 4 pst. av aksjene notert på Oslo Børs. Flertallet merker seg regjeringens innføring av en ordning med aksjesparekonto som gjør det enklere for privatpersoner å omfordele sparemidlene i aksjer gjennom at gevinster på aksjer ikke skattlegges i forbindelse med realiseringen, men først når midlene tas ut av kontoen. Flertallet avventer resultatene av høringen om hvordan ordningen teknisk kan utformes og hvem som skal kunne tilby ordningen.

Flertallet tar for øvrig omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet stiller seg i hovedsak bak vurderingene i flertallsmerknaden, men mener regjeringens rolle i å håndtere utfordringene norsk økonomi har stått overfor, er betydelig overdrevet i fremstillingen som der er gitt. Disse medlemmer vil i denne sammenheng særlig fremheve de konjunkturmessige forhold generelt og boligmarkedet spesielt.

Når det gjelder de konjunkturmessige forhold, mener disse medlemmer at det i fortellingen som flertallet presenterer, gis et ukorrekt inntrykk av størrelsesforholdet til de ulike mekanismene som har bidratt til at oljeprissjokket ikke fikk så store skadevirkninger som mange fryktet. Det skal selvsagt ikke underslås at «en kraftfull økonomisk politikk», forstått som en ekspansiv finanspolitikk, har hatt gunstige virkninger for norsk økonomi i denne situasjonen, liksom en tilsvarende politikk hadde det etter finanskrisen i 2008. Disse medlemmer minner om at dette er en form for økonomisk politikk, såkalt keynesianisme eller motkonjunkturpolitikk, som Senterpartiet har vært den tydeligste forsvare av i generasjoner. Imidlertid er det en tilsnikelse å omtale «svakere krone» og «lavere lønnsvekst» nærmest som til-

leggsfaktorer. Blant annet viser en analyse LO har foretatt, at kronens betydning snarere er en hovedenn en birolle verdt. I sitt samfunnsnotat 6/15 konkluderer hovedsammenslutningen med at «den endringen vi har opplevd for norsk valuta siden 2012 betyr mer enn noen tenkelig form for skatteendring dersom den blir av tilsvarende varighet». Disse medlemmer minner også om at IMF i sin vurdering av norsk økonomi, som ble fremlagt 24. mai 2017, peker på svakere krone og redusert lønnsvekst som «helt avgjørende» for å gjenopprette Norges konkurransekraft. Her fremheves også indirekte verdien av trepartssamarbeidet og ansvarligheten som er vist både fra arbeidsgiver- og arbeidstakersiden i den krevende økonomiske perioden landet nå har opplevd. Disse medlemmer mener det er uklokt å under spille slike forholds betydning for stabiliteten og bærekraften til norsk økonomi.

Disse medlemmer minner også om at flere av regjeringsmedlemmene tidligere har tatt til orde for å innføre euro i Norge. Blant annet uttalte statsminister Erna Solberg til Bergensavisen i 2005 at hun ønsket å innføre euro, et synspunkt fremstående talspersoner fra Høyre har bekreftet så sent som i 2015. Når regjeringen nærmest mot sin egen vilje opplever at landet kommer seg gjennom en vanskelig økonomisk periode, synes det lite kledelig at man uten blygsel tar æren for det.

I denne sammenheng finner disse medlemmer det verdt å minne om at sentralbanksjef Øystein Olsen i sin årstale 12. februar 2015 var tydelig på kronens betydning for at norsk økonomi har tålt oljeprisfallet så godt. «Uten en egen valuta ville situasjonen vært mer utfordrende. Da måtte partene i arbeidslivet gjort jobben alene. Erfaringer fra andre land i Europa viser at det kan være krevende», sa Olsen da. Også regjeringen selv har ved hjelp av Finansdepartementet anerkjent betydningen av at Norge har egen valuta, senest i finansmarkedsmeldingen 2016–2017 (Meld. St. 34 (2016–2017)). Her står følgende å lese:

«Med flytende valutakurs må en regne med at kursen vil variere. Det kan bidra til å stabilisere den økonomiske utviklingen og gjøre omstillinger i økonomien lettere. Svekkelsen av kronen de siste årene har medvirket til at situasjonen for konkurranseutsatte foretak i Norge er blitt lettere, i en situasjon der etterspørselen fra oljevirkksomheten har falt markert.»

Disse medlemmer synes det er interessant at den omstilling som Erna Solberg nå etterlyser, ifølge hennes eget finansdepartement blir enklere gjennom å beholde kronen, som hun selv altså har ønsket å avskaffe.

Disse medlemmer finner det for øvrig ikke nødvendig å knytte ytterligere kommentarer til disse forhold og mener kjensgjerningene taler for seg.

Det synes imidlertid å være på sin plass å kommentere utviklingen på boligmarkedet spesielt, som disse medlemmer muligens finner noe mer bekymringsfull enn regjeringen.

Disse medlemmer minner om at boligprisene i Oslo fikk stige nærmest uhindret i lang tid før regjeringen tok grep og innførte tiltak. Utfordringen i dette markedet er at «tiding er alt». Mye tyder på at regjeringen gjennom raskere inngripen kunne ha motvirket mye av den ekstremt sterke prisveksten som nå har manifestert seg særlig på boligmarkedet i Oslo. Gitt at fallhøyden nå allerede er stor, risikerer man at videre prisbegrensende tiltak ikke vil ha den ønskede virkning som er å redusere prisveksten, men i stedet faktisk kan provosere frem den brå prisnedgangen man i utgangspunktet ønsker å forhindre. Det er også en lei kjensgjerning at mange husholdninger nå er svært sårbare både for boligprisfall og renteoppgang gitt den betydelige utlånsveksten som har funnet sted gjennom regjeringsperioden. Dette er en stor utfordring som ikke må undervurderes. Disse medlemmer mener derfor det er maktpåliggende at markedet følges kontinuerlig, og at regjeringen er villig til å gripe inn når det er nødvendig. Dette er en krevende oppgave, og etterpåklokskap er sjelden riktig medisin. Imidlertid er selvvettferdighet et minst like farlig eliksir.

Disse medlemmer savner en mer pragmatisk og ikke-ideologisk tilnærming fra regjeringen i disse spørsmålene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Det internasjonale pengefondet (IMF) nylig anbefalte Norge å fase ut skattefordelene for eiendom, blant annet ved å fjerne rentefradraget. Hovedpoenget til IMF er at det norske skattesystemet bidrar til at boligprisene øker mer enn de ellers ville gjort, på grunn av at det brukes store summer på skattefordeler for boligeiere. Ledende norske økonomer har kommet med lignende innspill. Skattefordelene bidrar ikke bare til høyere boligpriser, og dermed større boligutgifter, for folk flest. Det fører også til at boligprisene er mer utsatt for plutselige fall, noe som kan få alvorlige konsekvenser for norsk økonomi. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti gjentatte ganger har tatt opp behovet for å gjøre noe med boligbeskatningen. Men forslaget om å fase ut rentefradraget kan gi uheldige utslag. De som nylig har tatt opp lån, i stor grad unge, vil rammes mest. Det er derfor langt bedre å gjeninnføre fordelsbeskatning på bolig. Dette var opprinnelig ment som et motstykke til rentefradraget, slik det blant annet slås fast i NOU 2003:9 Skatteutvalget.

Dagens skattesubsidier av bolig fungerer regressivt. De med dyrest og flest boliger får de største skattefordelene. Denne gruppen sammenfaller med dem som har høyest inntekt og formue. Dermed må resten av befolkningen betale mer skatt enn de ellers ville ha gjort. Dette medlem viser til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett om en helhetlig omlegging av skattesystemet, hvor en opptrapping av boligbeskatning veksles inn mot lavere skatt på inntekt. De fleste vil tjene på en slik omlegging. Det vil gi økt finansiell stabilitet og bedre økonomisk fordeling.

Dette medlem viser til at Per Jæger, administrerende direktør i Boligprodusentene, kom med bekymringer for at énpersonhusholdninger har store vanskeligheter med å komme inn på boligmarkedet, selv de med relativt god lønn. Dette vil, ifølge Jæger, få langsiktige effekter om vi ikke klarer å løse dette på en god måte. Jæger viste i den forbindelse til en ordning fra Storbritannia hvor en kan bruke startlån til et samarbeid mellom private banker og Husbanken for å få personer inn på boligmarkedet. Han påpekte videre at startlån nå har blitt en rent sosial ordning, som ikke treffer førstegangsetablerere. Dette medlem viser i den forbindelse til at Sosialistisk Venstreparti har foreslått nettopp et slikt samarbeid mellom Husbanken og bankene, hvor folk med betalingssevne, men manglende egenkapital, kan få hjelp til egenkapital fra Husbanken mot at Husbanken får en eierandel i boligen som de senere kan selge til eieren når denne har fått nok egenkapital. Dette medlem er enig i at Husbankens startlånordning må utvides igjen, slik at den treffer bredere enn i dag.

3. En helhetlig næringspolitikk for finansmarkedet

3.1 Sammendrag

For tredje år på rad inneholder finansmarkedsmeldingen et kapittel om en helhetlig politikk for finansmarkedet. Den særskilte reguleringen av finansiell sektor begrunnes gjerne i hensynet til finansiell stabilitet og trygghet for finansinstitusjonenes kunder. I omtalene av en helhetlig politikk for finansmarkedet har en gått nærmere inn på hvordan politikken i tillegg kan påvirke – og påvirkes av – struktur, lønnsomhet og sysselsetting i finanssektoren og av den økonomiske utviklingen.

Omtalen i de ulike meldingene har vært innrettet mot å belyse ulike aspekter ved forholdet mellom politikk og sektoren. Finansmarknadsmeldinga 2014 inneholdt bl.a. en drøfting av noen av virkemidlene myndighetene bruker for å stimulere til god håndtering av risiko og et godt kundevern i finansmarkedet, hvordan finanssektoren kan bidra til effektiv res-

sursbruk i økonomien, og forutsetningene for produksjon av finansielle tjenester i Norge. I Finansmarkedsmeldingen 2015 ble det gitt en vurdering av bl.a. struktur og konkurranse i de norske finansmarkedene og norsk næringslivs tilgang på kapital fra finansforetak og verdipapirmarkedene. Videre ble det gitt en kort oversikt over noen forhold knyttet til finanssektorens bidrag til det grønne skiftet, arbeidskraft og kompetanse i finanssektoren, samt en oversikt over norske finansforetaks virksomhet i utenlandske finansmarkeder. I forrige finansmarkedsmelding ble det også gitt en nærmere redegjørelse for arbeidet med soliditets-reguleringen av finansforetakene.

Omtalen av en helhetlig politikk for finansmarkedet i årets melding utfyller omtalene i tidligere meldinger. Årets melding utdyper næringslivets tilgang til finansiering fra finansforetakene og mulighetene og utfordringene ved eventuelt å legge til rette for ytterligere økt bruk av private pensjonsmidler til mindre likvide investeringer i bl.a. infrastruktur. Kapitlet inneholder også en nærmere omtale av innovasjon og utvikling av finansiell teknologi («fintech»), og av det internasjonale arbeidet som skjer her. Det vises til meldingen for nærmere omtale.

3.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at velfungerende finansmarkeder er en forutsetning for økonomisk utvikling og verdiskaping. Den særskilte reguleringen av finansiell sektor begrunnes gjerne i hensynet til finansiell stabilitet og trygghet. Samtidig representerer finansnæringen to pst. av sysselsettingen og syv pst. av verdiskapingen i Norge, og er Fastlands-Norges største skatteyder. Komiteen mener det er viktig med en helhetlig næringspolitikk for bransjen som også tar hensyn til finansnæringens behov for omstilling og konkurransekraft gjennom oppdaterte reguleringer og muligheter.

Komiteen anerkjenner at økonomiens vekstevne svekkes dersom lønnsomme prosjekter ikke får tilgang til kapital til priser som gjenspeiler risikoen. Det norske kredittmarkedet har fungert godt, og hovedinntrykket er at lønnsomme investeringer har hatt god tilgang til finansiering. I EUs kapitalkravsregulering for banker er det en overgangsbestemmelse om utlån til små og mellomstore bedrifter som innebærer at bankenes kapitalkrav for slike lån skal reduseres med omtrent 24 pst., ofte omtalt som «SMB-rabatten». Nå som EU-kommisjonen har evaluert bestemmelsen og foreslått å videreføre denne, vil regjeringens beslutning om å innføre SMB-rabatt når forordningen er tatt inn i EØS-avtalen, gi norske banker og finansinstitusjoner likere kapitalkravregler som det øvrige Europa. Komiteen mener norske myndigheter fortsatt skal stille krav som innebærer at norske

banker fortsetter å være solide nok til å yte finansiering til næringslivet også i økonomisk usikre tider.

Komiteen viser til at den norske finansnæringen lenge har vært langt fremme når det kommer til omstilling og evne til å utvikle og ta i bruk ny teknologi. Fremveksten av finansiell teknologi, «fintech», er i ferd med å endre aktørbildet globalt og derfor også i Norge. Innen betalingstjenester og finansiering kommer det nye aktører og tjenester utenfor det etablerte finanssystemet. Komiteen mener at denne utviklingen først og fremst byr på muligheter for den norske finansnæringen og konkurranse som kommer kundene til gode. Men nye forretningsmodeller og måter å tilby finansiell tjenesteyting på vil også utfordre eksisterende reguleringer, person- og forbrukervern og betydningen for finansiell stabilitet. Komiteen mener myndighetene har et ansvar for å sikre innovasjon og konkurranse innen finansiell tjenesteyting, uten at dette skjer på bekostning av svakere soliditets- og sikkerhetskrav for aktørene, enten tjenesteytingen skjer innenfor eller utenfor det etablerte og regulerte finanssystemet. Lik risiko skal reguleres likt, selv om ny teknologi og nye forretningsmodeller fører til strukturendringer i finansnæringen og bryter opp verdikjeden gjennom nye tjenester og nye aktører.

Komiteen viser til at folkefinansierte lån nå står for 14 pst. av nye lån til små og mellomstore bedrifter i Storbritannia, og at det er anslått at mer enn halvparten av disse sannsynligvis ikke ville blitt innvilget av banker. Digitale plattformer sørger for at denne typen finansiering når flere selskaper, som derigjennom kan få testet om det er marked for ideen og vekke interesse blant andre typer investorer. Dagens regelverk ser ut til å gi en tilfredsstillende regulering av folkefinansiering, gjennom verdipapirhandelloven, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og finansforetaksloven.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at det er et stort behov for investeringer i infrastruktur, og at infrastrukturinvesteringer i en del tilfeller kan være godt egnet til å gi langsiktig og stabil avkastning på private pensjonsmidler. Forsikringsvirksomhetsloven fastslår at et forsikringsselskap ikke kan eie eller ved stemmegivning representere mer enn 15 pst. av aksjene eller andelene i et selskap som driver forsikringsfremmed virksomhet. Adgangen for forsikringsforetakene til å søke unntak fra regelen er lite brukt. Til tross for dette har forsikringsforetakene og foretak i infrastrukturbransjen hevdet at det for forsikringsforetak er vanskelig å oppnå et hensiktsmessig eierskap i enkelte typer infrastruktur gjennom eierposter som er begrenset til 15 pst. Livsforsikringsforetak er nå underlagt Solvens II-regelverket, som bl.a. inne-

bærer at de kvantitative investeringsbegrensningene som tidligere gjaldt for forvaltningen av kundemidler, er erstattet av kvalitative forsvarlighetskrav og kapitalkrav som avhenger av risikoen i investeringene. Flertallet støtter vurderingen av at behovet for en kvantitativ operasjonalisering av forbudet mot å drive forsikringsfremmed virksomhet er svekket, og at forslag om fjerning av regelen blir sendt ut på høring. Dette må selvsagt veies opp mot kundenes sikkerhet for sine pensjoner.

Flertallet mener at ved å legge til rette for nye aktører og nye forretningsmodeller, kan myndighetene bidra til et mer diversifisert og robust tilbud av finansielle tjenester som igjen reduserer systemisk risiko i finansmarkedene. Komplekse regulatoriske krav kan hindre innovasjon og konkurranse ved at nye produkter og tjenester ikke blir realisert som følge av usikkerhet knyttet til reguleringen, eller at reguleringen ligger etter teknologien. I denne sammenheng har såkalte regulatoriske sandkasser fått oppmerksomhet, der aktører får testet ut om nye produkter og tjenester er levedyktige, oppfyller kravene eller om det trengs endringer av reguleringer, i et kontrollert miljø med et begrenset antall kunder. Regulatoriske sandkasser har blitt innført i flere land, og i Norge har IKT-Norge fått bevilget penger fra Finansmarkedsfondet for i samarbeid med Finans Norge å utarbeide en konkret anbefaling til hvordan en regulatorisk sandkasse for fintech kan implementeres i Norge.

Flertallet ønsker velkommen initiativet om å opprette et lavterskel-kontaktpunkt mellom myndighetene og fintech-virksomhetene for å understøtte og veilede innovative virksomheter i sektoren.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at banker og finansinstitusjoner spiller en viktig rolle i økonomien. De tilbyr betalingstjenester, innskudd og utlån for husholdninger og bedrifter og forsikring mot «reell» risiko (brann, død, sykdom osv.) og finansiell risiko (brå prisendringer på valuta, renter, råvarer). Finansnæringen bidrar med avgjørende finansiell infrastruktur som skal tjene husholdninger og bedrifter over hele landet og er å regne som en infrastrukturnæring.

Disse medlemmer understreker at vi må ha med oss lærdommene fra den internasjonale finanskrisen i tiden som kommer. Krisen skyldtes at banker, myndigheter, investorer og husholdninger tillot for stor gjeldsoppbygging og for høy risiko. Bankene hadde for liten egenkapital. De fikk utvikle komplekse finansielle produkter som gjorde prisen og risikoen vanskelig å se for investorene, og de fikk bygge opp store finanskonsern som kunne legge til grunn at de ville bli reddet av myndighetene om det skulle gå

galt. Myndighetene, med USAs sentralbank i spissen, bar ved til bålet ved å holde rentene lave over lang tid.

Disse medlemmer er bekymret for at for mye av midlene i finanssektoren delvis går til spekulative formål som er privatøkonomisk lønnsomme, men samfunnsøkonomisk ulønnsomme. Likeledes er det en fare at finanssektoren tar for høye priser for sine tjenester, på grunn av manglende konkurranse eller manglende åpenhet.

Disse medlemmer viser til at finanskrisen fikk et mindre omfang i Norge, ikke minst fordi vi etter bankkrisen på 90-tallet hadde innført strengere reguleringer enn andre land, blant annet med høyere krav til bankers egenkapital. Særnorske reguleringer var et fortrinn i møte med krisen, fordi det ga oss mer solide banker og færre spekulative finansprodukter.

Disse medlemmer viser til at vi imidlertid også her i landet har store, systemkritiske finanskonsern, i første rekke DNB. Også her i landet fikk de største bankene trappe ned egenkapitalen og tillegge boliglån lavere risikovekter, paradoksalt nok i takt med stadig høyere boligpriser. Også her fikk kompliserte produkter utvikle seg til bankenes fordel i møte med vanlige investorer og forbrukere med mangelfull informasjon.

Disse medlemmer understreker at en banks kjerneoppgaver er å motta innskudd, yte lån og drive betalingsformidling. Etter finanskrisen ble det klart at mange banker internasjonalt hadde tatt høyere risiko enn det som var forenelig med kjerneoppgavene. Bankene investerte i risikable eiendeler og drev aktiv forvaltning av egne midler, og de undervurderte risikoen. Derfor har amerikanske og britiske myndigheter blant annet foreslått regelverk som skal skille ut verdipapirvirksomheten i egne verdipapirforetak (hhv. Volcker-regelen og «ring-fencing»).

Disse medlemmer viser til at norske banker i mindre grad har drevet slik egenhandel og investeringsbankvirksomhet. Forretningsbankloven § 24 og sparebankloven § 24 sier at bankene ikke kan plassere mer enn 4 pst. av forvaltningskapitalen i aksjer og andeler. Bestemmelsene reflekterer en norsk banktradisjon, der bankene ikke skal være både eiere og långivere til næringslivet.

Disse medlemmer viser imidlertid til at det ikke er noen kvantitativ begrensning på hva banker kan holde av risikable, private rentepapirer eller derivater. De fleste norske banker har rentepapirer, som blant annet fungerer som likviditetsbuffer. En stor del av norske bankers tap under finanskrisen kom fra rentepapirer som falt i verdi. En bank som DNB har også en betydelig derivatportefølje. Norske regler er altså ikke til hinder for at en bank kan ha en utstrakt verdipapirvirksomhet. Større norske banker driver også virksomhet som likner på investeringsbankvirksomhet.

Bankene bistår kunder ved utstedelse av rentepapirer og handler aktivt på vegne av seg selv og kunder.

Disse medlemmer viser til at selv om verdipapirvirksomheten i norske banker er begrenset i en internasjonal sammenheng, har virksomheten stor betydning for bankenes resultater. Norske banker hadde for eksempel et kurstap på 1,2 mrd. kroner på verdipapirer i 2008 og en verdipapirgevinst på 11,5 mrd. kroner i 2009. Til sammenlikning utgjorde bankenes netto renteinntekter i hvert av disse årene om lag 45 mrd. kroner.

Disse medlemmer understreker at man ikke har noen garanti for at bankene i fremtiden ikke vil ta større risiko i verdipapirer eller derivater. I så fall kan en samordning av verdipapirvirksomhet og tradisjonell bankvirksomhet være uheldig for finansiell stabilitet. Et knapt mindretall i Finanskriseutvalget, bestående av Randi Flesland, Jon Hippe, Thore Johnsen, Tore Lindholt, Stein Reegård, Bent Sofus Tranøy og Karen Helene Ulltveit-Moe, anbefaler at bankenes adgang til å ta risiko gjennom annen aktivitet enn kjernevirksomheten, bør avgrenses ytterligere utover det som i dag er nedfelt i norsk bank- og konsernlovgivning.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at bankenes adgang til å ta risiko gjennom annen aktivitet enn kjernevirksomheten avgrenses ytterligere ut over det som i dag er nedfelt i norsk bank- og konsernlovgivning.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet har merket seg at regjeringen i industrimeldingen (Meld. St. 27 (2016–2017)) varsler en offentlig utredning om kapitaltilgangen til norsk næringsliv. Dette medlem henstiller om at man i dette arbeidet også ser på den geografiske dimensjonen og vurderer tiltak som skal sikre bedre kapitaltilgang i hele Norge, også utenfor de sentrale områdene.

Dette medlem har for øvrig merket seg at Finansforbundet i sitt høringsnotat melder om «at våre tillitsvalgte i Nord-Norge er bekymret for at landsdelen tappes for bankkompetanse». Regjeringen bør snarest gjøre undersøkelser rundt dette og eventuelt fatte nødvendige tiltak for å motvirke en slik uønsket utvikling.

Dette medlem vil ellers fremheve at den såkalte SMB-rabatten i kapitaldekningskravene som Norge nå er alene om ikke å ha innført, snarest bør gjøres gjeldende også her i landet. Dette medlem minner om at Senterpartiet, tidsvis med støtte fra Venstre, i lang tid har forsøkt å få regjeringen til å innføre dette tiltaket. Dette medlem synes derfor

det er positivt at regjeringen omsider har signalisert at rabatten skal innføres, men synes ikke begrunnelsen for å utsette innføringen ytterligere er god nok. En rask innføring av ordningen er viktig for å sikre finansieringen av små og mellomstore bedrifter, særlig med tanke på den omstillingen som nå er nødvendig i næringslivet. SMB-rabatten er et målrettet tiltak som vil svare på konkrete utfordringer deler av norsk næringsliv i dag opplever. Bankene oppgir i Norges Banks utlånsundersøkelse at kapitaldekningskrav er den viktigste grunnen til at man ikke gir mer næringslån, noe deler av norsk næringsliv og særlig SMB-bedrifter har fått merke. Det kan således neppe være tvil om at SMB-rabatt er et virksomt tiltak.

Et annet moment som bør vektlegges, er etter dette medlems syn at det har oppstått en uheldig konkurransevridning mellom norske og utenlandske banker siden utenlandske banker, i motsetning til norske banker, kan benytte SMB-rabatt på sine utlån til norske (og utenlandske) bedrifter. I Finanstilsynets rapport «Finansielle utviklingstrekk» fra november 2015 går det frem at utenlandske banker øker sine markedsandeler for næringslån betydelig på bekostning av norske banker. Dette må etter dette medlems syn ses i sammenheng med at SMB-rabatten ikke er innført for norske banker.

Dette medlem ønsker ellers å poengtere at norske og lokale banker er svært viktige for SMB-bedrifter og deres mulighet til finansiering og rådgivning. Menon-rapporten «Lokale sparebankers betydning for norsk næringsliv» fra 2013 viser at tilstedeværelse av en lokal sparebank i et område øker bedriftenes sannsynlighet for å få lån betydelig, og at lånene som ytes fra en slik bank, også er vesentlig større. Slik sett representerer fraværet av SMB-rabatt en dobbel ulempe for SMB-bedrifter: de taper både gjennom generelt dårligere lånetilgang og -betingelser og gjennom at norske og lokale banker, som har størst sannsynlighet for å gi dem finansiering, taper relativt sett til utenlandske konkurrenter på at rabatten ikke er innført.

Dette medlem påpeker at det finnes mange grunner til å legge til rette for at norske og lokale banker er konkurransedyktige og iallfall ikke opplever betydelige konkurranseulempen jevnført med større utenlandske aktører. I denne sammenheng vil dette medlem henstille om at regjeringen vurderer om Basel I-gulvet, som gir filialer av utenlandske banker et konkurransefortrinn i Norge, kan erstattes av annen regulering som virker mer nøytralt.

Dette medlem vil for øvrig generelt understreke viktigheten av å legge til rette for en sterk norsk finansnæring med virksomhet i hele landet, og viser i denne sammenheng til Finans Norges høringsnotat der det presiseres at det «utvilsomt [er] klare fordeler med en betydelig hjemmehørende

banknæring». Dette medlem anmoder om at regjeringen tar hensyn til dette i sine disposisjoner med tanke på rammebetingelsene for sektoren.

Dette medlem er bekymret for at slike hensyn i for liten grad er blitt tatt av regjeringen frem til nå. Blant annet er den nye finansskatten innrettet på en måte som er særlig skadelig for lokale sparebanker, som ofte relativt sett har betydelig høyere lønnsutgifter og mindre overskudd enn større forretningsbanker. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2017 foreslår en provenynøytral omlegging av finansskatten, som vil gjøre den til utelukkende en tilleggsskatt på overskudd. En slik løsning vil gi bedre finansieringsbetingelser for SMB-bedrifter og dessuten sikre gode banktjenester til folk i hele Norge.

Norsk finanssektor bør også styrkes på andre måter, og dette medlem viser i den forbindelse til at Senterpartiet i innstillingen til oljefondsmeldingen (Meld. St. 26 (2016–2017)) foreslår at oljefondet i størst mulig grad skal administreres fra Norge og ha virksomhet flere steder i landet. En slik prioritering kan danne grunnlaget for levende finansmiljøer flere steder i Norge som privat sektor kan dra nytte av.

Dette medlem viser også til Finansforbundets hørings svar og behovet for å legge bedre til rette for finansforskning og innovasjon i Norge. Finanssektoren er svært viktig for Norge, og den har potensial til å spille en enda viktigere rolle både som næring i egen rett og som tilrettelegger for vekst i andre næringer.

Dette medlem vil i denne sammenheng anerkjenne at norsk finansbransje har vært gjennom betydelig omstilling de siste tiår. Bransjen har håndtert dette på en utmerket måte. Denne omstillingen forventes å fortsette i uforminsket styrke de neste årene. I den forbindelse bør man ta på alvor at det er knyttet en del usikkerhet til om beredskapshensyn og sikkerhet er godt nok ivarettatt i den digitale virkelighet som nå manifesterer seg i bransjen. Dette medlem vil påpeke at regjeringen i samarbeid med bransjen bør foreta grundige vurderinger rundt dette og i særdeleshet overveie om sentral IT-infrastruktur bør driftes fra Norge av norske foretak.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Venstre ønsker også å ta opp kommunenes særskilte forhold på finansmarkedene. I den forbindelse påpekes det at Kommunalbanken fortsatt er omfattet av kravene til uvektet kapitaldekning. Dette går utover norske kommuner og deres adgang til langsiktige lån til rimelige betingelser. Konsekvensen kan være at mange kommuner velger å finansiere seg kortsiktig og dermed med større risiko. For å unngå dette bør Kommunalbanken gis status som såkalt «promotional bank», slik som tilsvarende

låneinstitusjoner i andre europeiske land. Da vil banken unntas slike krav. I tillegg bør lån til kommunesektoren i de vektete kravene få såkalt nullvekt, slik det også praktiseres i de fleste sammenlignbare land.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gi Kommunalbanken status som såkalt 'promotional bank' og gi lån til kommunesektoren med såkalt nullvekt i de vektete kapitaldekningskravene.»

Avslutningsvis ønsker disse medlemmer å vise til omtalen av såkalt folkefinansiering i flertallsmerknaden. Slik finansiering utgjør et nyttig og spennende supplement til etablerte finansieringsformer. Imidlertid henstiller disse medlemmer om at regjeringen påser at det blir gitt tilstrekkelig informasjon om risiko til småsparere som deltar i denne finansieringsformen.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at regjeringen på to områder gir Venstre betydelige gjennomslag i Finansmarkedsmeldingen 2016–2017. I behandlinger av tidligere tilsvarende Finansmarkedsmeldinger har Venstre stort sett stått alene om å foreslå at Forsikringsforetak skal kunne få investere i infrastruktur og at Norge skal innføre EUs såkalte SMB-rabatt. På begge disse områdene kommer nå regjeringen Venstre i møte. Forslaget om fjerne regelen i Forsikringsvirksomhetsloven om at forsikringsselskap, f.eks. livsforsikringsforetak, ikke kan eie mer enn 15 pst. av aksjene eller andelene i et selskap i enkelte typer infrastruktur, er sendt på høring, og regjeringen har besluttet å innføre «SMB-rabatten». Begge deler er etter dette medlems syn svært gledelig.

Når det gjelder «SMB-rabatten», er imidlertid dette medlem bekymret for at ikke SMB-rabatten vil ha effekt for banker som benytter interne risikomodeller (IRB) for å beregne kapitalkravet. IRB-banker utgjør en betydelig del av det norske bankmarkedet. For banker som benytter IRB håndhever Norge som eneste europeiske land en overgangsregel (Basel I-gulvet) som et minstekrav til beregningsgrunnlaget for kapitalkravet. Etter gjeldende gulvregel kan en norsk IRB-bank ikke la risikovekten for et bedriftslån falle lavere enn 80 pst. Dette medlem viser til at de store bankene i Norge er i hovedsak bundet av Basel I-gulvet, og SMB-rabatten vil dermed i utgangspunktet ikke få effekt for disse bankene og deres bedriftskunder. Dermed er det fare for at et betydelig antall norske små og mellomstore bedrifter ikke får glede av SMB-rabatten. Dette er i så fall svært uheldig og vil i betydelig grad redusere den positive effekten knyttet til økt kapitaltilgang og verdi-

skapning for næringslivet og likere rammevilkår for banker som opererer i det norske markedet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at SMB-rabatten også kommer til anvendelse for hele det norske markedet, herunder såkalte IRB-banker og deres bedriftskunder.»

Dette medlem viser til innspill fra Finans Norge om å sette ned en bredt sammensatt fripolisekommisjon for å se på mulige løsninger på fripoliseutfordringen, som bl.a. legger til rette for best mulig forvaltning av fripolisene uten at kunden behøver å si fra seg retten til garantert pensjon. Det er et initiativ dette medlem støtter.

Dette medlem har flere ganger uttrykt skepsis over regjeringens rigide håndtering av fripolise-selskapet Silver, som regjeringen har besluttet satt under administrasjon, med den følge at selskapets kunder vil tape til dels store deler av oppsparte fripoliser i form av framtidig pensjon. Etter dette medlems syn kunne og burde dette vært løst på en smidigere måte, bl.a. ved at selskapet fikk en lenger frist på å oppfylle kapitalkravene. Det ville etter dette medlems syn neppe hatt noen negative konsekvenser verken for Silver eller selskapets kunder.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at reguleringen av forsikringsselskaps adgang til å ha eierinteresser i selskaper som driver forsikringsfremmed virksomhet, er for at forsikringsselskaper skal drive virksomheten og forvalte midlene slik at riktig oppfyllelse av forsikringskravene sikres. Videre er reguleringen ment dels for å hindre konsentrasjon av eierinteresse og innflytelse, dels for å redusere risikoen for at forsikringsselskapene gjennom vesentlige eierinteresser i andre selskaper kan bli involvert i støtte- eller redningsaksjoner overfor det eide selskapet. Dette medlem peker på at det allerede finnes dispensasjonsmuligheter under gitte forutsetninger for forsikringsselskap som vil investere i forsikringsfremmed virksomhet. Dette medlem mener det er klokt å opprettholde en begrensning for å redusere risikoen for at forsikringsselskap og pensjonskasser gjennom vesentlige eierinteresser i andre selskaper kan bli involvert i støtte eller redningsaksjoner overfor det eide selskapet. Dette medlem mener derfor det ikke bør åpnes for å oppheve begrensningene på forsikringsforetaks adgang til å ha eierandeler i foretak som driver annen virksomhet enn forsikringsvirksomhet.

Dette medlem viser til forslaget om å innføre såkalte regulatoriske sandkasser for fintech. Dette

medlem mener det er viktig å legge til rette for innovasjon og nyskaping i finansnæringen, men mener det er flere uheldige sider ved såkalte regulatoriske sandkasser. Reguleringen av finansmarkedet er ikke hindringer for finansmarkedene, men en del av det byggverket som finansmarkedene er bygd opp på. Reguleringene er ikke til hinder for innovasjon, men en forutsetning for at markedene skal fungere. Dette medlem viser videre til at om en åpner for dette i finansnæringen, blir det vanskeligere å argumentere mot slike ordninger i andre næringer.

4. Forbrukslån

4.1 Sammendrag

Markedet for usikret kreditt har vært i sterk vekst de siste årene, og flere nye tilbydere har satset på denne delen av lånemarkedet. Forbrukslån utgjør fortsatt en liten del av husholdningenes samlede gjeld, men rentebelastningen på lånene er høy. Det vises til meldingen for nærmere omtale.

4.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at forbrukslån markedsføres intensivt og er i sterk vekst. For å møte utviklingen har regjeringen varslet en kraftfull pakke av tiltak som skal sørge for at markedet fungerer bedre. Kredittkort og forbrukslån kan gi økonomisk frihet, men det er mange som opplever for aggressiv markedsføring, og for mange havner i en gjeldsfelle. Regjeringens tiltak vil bidra til at markedet fungerer bedre. Finansdepartementet har fastsatt en forskrift som pålegger finansforetak å angi samlet utestående kreditt i beløpsfeltet ved fakturering av kredittkortgjeld. Dette vil gjøre det enklere for kundene å få oversikt over utestående gjeld og tilbakebetale den.

Flertallet mener det i dag er enkelt å skaffe seg forbrukskreditt, ikke bare fra én långiver, men fra flere. Årsaken er at de ulike långiverne ikke vet hvor mye forbruksgjeld kunden har fra før. Dermed er det vanskelig å gjøre en korrekt kredittvurdering, og kunden får kanskje innvilget et større lån enn det som er forsvarlig. Gjennom den nye gjeldsinformasjonsloven åpnes det nå for en løsning som bidrar til at banker og andre finansforetak kan foreta mer korrekte kredittvurderinger og få informasjon i sanntid, slik at forbrukslån og annen kreditt ikke gis til personer som kan få problemer med tilbakebetalingen. Regjeringen har fremmet en ny forskrift om markedsføring av kreditt, som et tiltak for å forebygge gjeldsproblemer. Flertallet understreker at det særlig er grunn til å sette en stopper for aggressiv markedsføring med hensikt om å bidra til at færre presses til å ta opp usik-

ret lån eller kreditt som kan bli en belastning resten av livet. Det vurderes også ytterligere tiltak for å bidra til at forbrukslånemarkedet skal fungere bedre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener i utgangspunktet at tilgang på kreditt er et gode for forbrukere. Kredittkort og forbrukslån er i hovedsak hensiktsmessige produkter for de fleste forbrukere. Disse medlemmer slår fast at dette er produkter som etterspørres, og at de for personer med betalingsevne og -vilje inngår som en naturlig del av det samlede produkttilbudet fra finansforetakene.

Disse medlemmer er samtidig bekymret for at usikrede forbrukslån utgjør en sterkt økende andel av husholdningers samlede gjeld. Ved utgangen av november 2016 utgjorde den samlede gjelden i norske husholdninger hele 3 053 mrd. kroner, en vekst på ca. 6 pst. Samtidig var veksten i forbruksgjeld 13 pst. i tredje kvartal i samme periode. Spesielt bekymringsfullt er den økte forbruksgjelden for dem under 30 år. Finanstilsynets rapport «Finansielt utsyn 2016» viser at selv om låntakere under 30 år har en lav andel av husholdningenes samlede forbrukslån (ca. 8 pst.), så har de samtidig høyest mislighold som prosent av utestående lån (ca. 13 pst.).

Disse medlemmer mener at den sterke veksten i forbrukslån i kombinasjon med høye boliglån er en kilde til bekymring, og at en utvikling der stadig flere enkeltpersoner innvilges høyere gjeld enn hva de har økonomi til å håndtere, er alarmerende. Disse medlemmer viser til at et lavt rentenivå gjør det økonomisk attraktivt for mange å ta opp lån for å finansiere eget forbruk, og mener videre at utsiktene til vedvarende lavt rentenivå gjør at en må forvente at denne utviklingen vil fortsette.

Disse medlemmer mener derfor at den nevnte utviklingen krever at det innføres nye tiltak som sikrer at ansvarlig utlånspraksis etterleves og dermed begrenser muligheten for privatpersoner til å pådra seg uhåndterlig usikret gjeld. Tiltakene må samtidig avveies slik at de nevnte fordelene med denne typen kreditt beholdes.

Disse medlemmer viser til at banker i dag har plikt til å fraråde låneopptak der de vurderer debitor til ikke å ha betalingsevne, og mener opprettelsen av et nasjonalt gjeldsregister er nødvendig for å sikre at denne frarådingsplikten er reell, slik at det er mulig å finne en korrekt gjeldsoversikt for dem som søker lån. Et offentlig gjeldsregister har vært utredet tidligere, og et forslag ble fremmet for Stortinget, men ble trukket av sittende regjering etter stortingsvalget i 2013.

Disse medlemmer har merket seg at det er innført rentetak på lån og kreditt i mange land i ver-

den, herunder i 14 EU-land, senest i Sverige (SOU 2016:68) og Finland. Disse medlemmer mener videre at rentene som enkelte aktører i dag tar for usikret gjeld i Norge, er uforholdsmessig høye, og at dette spesielt rammer dem med dårligst betalingsevne. En utredning fra EU i 2010 viser at et rentetak vil redusere tilgang på kreditt, særlig blant lavinntektsgrupper. Disse medlemmer mener derfor en snarlig må igangsette en utredning av et rentetak, og mener videre at et rentetak bør være knyttet til lån uten krav om sikkerhet (forbrukslån/kredittlån mv.), og ha som mål å avskjære leverandørene av de verste kredittproduktene.

Disse medlemmer vil vise til at gjeldsveksten i Norge er svært høy. Særlig urovekkende er utviklingen i usikrede forbrukslån, som ofte innebærer høye kostnader og i noen tilfeller langvarige og ødeleggende betalingsproblemer for låntakerne. Sårbare grupper har en større tendens enn gjennomsnittsnordmannen til å ta opp forbrukslån. Slike lån er for eksempel tre ganger så vanlige blant enslige forsørgere som i befolkningen for øvrig. Disse medlemmer viser til at enkelte fagfolk har uttalt at et rentetak på slike lån vil kunne være svært effektivt for å hindre at lånene blir gitt til personer med dårlig betjeningsevne og derigjennom risiko for mislighold og gjeldsproblemer.

Disse medlemmer viser til at oppbygging av for stor gjeld i norske husholdninger kan bidra til å bygge opp finansiell ubalanse, noe som kan få store konsekvenser for hele økonomien. Summen av mange husholdningers valg kan gi store og utilsiktede konsekvenser for økonomien som helhet. Det er avgjørende for at finansiell stabilitet at det føres en aktiv politikk både mot useriøse aktører og for å sikre at den samlede gjeldsgraden ikke blir for stor.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Venstre peker på at forbrukslån er en type kreditt som det i lang tid har vært oppmerksomhet rundt, blant annet fordi låneformen synes å være tettere forbundet med gjeldsproblemproblematikk enn noen annen lånetype. Slike lån utgjør ca. tre prosent av norske husholdningers samlede gjeld. Imidlertid har veksten i denne lånetypen vært over dobbelt så stor som i andre lånetyper den siste tiden. Det har også fremkommet at sårbare grupper, som for eksempel unge og aleneforeldre, har en betydelig overrepresentasjon blant dem som opplever problemer med låneformen.

Disse medlemmer viser til at det dessuten har vært rapportert om flere tilfeller der forbrukslån har blitt brukt i stedet for egenkapital til finansiering av bolig. Dette representerer en formidabel risiko både på individ- og samfunnsnivå.

Disse medlemmer synes det er positivt at regjeringen nå gjennomfører noen tiltak for å demme opp for noen av problemene med forbrukslån. Samtidig er det uheldig at viktige virkemidler, som for eksempel rentetak, ikke innføres. Disse medlemmer har merket seg at det er innført rentetak på lån og kreditt i mange land i verden, herunder i 14 EU-land, senest i Sverige (SOU 2016:68) og Finland. Rentetak vil ha den virkningen at det ikke lenger vil være lønnsomt for bankene å gi lån til de personene som har høyest kredittrisiko, det vil si den gruppen som står i størst fare for å få betalingsvansker og på lengre sikt omfattende gjeldsproblemer. Med andre ord er rentetak et målrettet virkemiddel. Organisasjoner som Forbrukerrådet, Huseiernes landsforbund og Gjeldsofferalliansen har tatt til orde for å innføre rentetak i Norge. Også krefter innad i bransjen anbefaler dette.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå en modell for innføring av rentetak på forbrukslån i Norge.»

5. Endringer av regelverk og konsesjoner i 2016

5.1 Sammendrag

Departementet har de siste årene jevnlig beskrevet de viktigste prosessene som er satt i verk for å utvikle internasjonal og norsk finansmarkedsregulering, bl.a. i et eget kapittel i finansmarkedsmeldingene og i nasjonalbudsjettene. I dette kapitlet gis det en kort oversikt over sentrale utviklingstrekk i regelverksutviklingen de senere årene og slik det nå avtegner seg fremover. Deretter gjennomgår en de konkrete regelverksendringene som ble gjennomført i 2016, som oppsummeres i avsnittene 5.2.1–5.2.8. Punkt 5.3 inneholder en liste over fastsatte forskrifter i 2016. I punkt 5.4 gjennomgås de sentrale konsesjonene som ble gitt i 2016.

Regelverksutviklingen i Norge de senere årene bygger i stor grad på gjennomføringen av nye regler i EU, som igjen i stor grad reflekterer anbefalinger fra bl.a. Baselkomiteen, G20 og Financial Stability Board (FSB). Finansielle ubalanser og påfølgende kriser medfører betydelige og langvarige kostnader for et lands økonomi og markeder. I tillegg kan smittevirkningene til andre land være store. Det er derfor viktig at hvert land har tilstrekkelige virkemidler til å sikre stabilitet i sine finansielle markeder. Departementet legger vekt på å benytte det nasjonale handlingsrommet i internasjonale regelverk, slik at det norske regelverket sikrer god soliditet og legger best

mulig til rette for verdiskapning i norsk økonomi og gode vilkår for kundene.

Etter den internasjonale finanskrisen ble det satt i verk en rekke regelverksprosesser i ulike internasjonale fora. Oppmerksomheten har i første fase særlig vært rettet mot å bidra til finansiell stabilitet gjennom tilstrekkelig soliditet og likviditet i banker og andre finansforetak, både for å forebygge og minske konsekvensene av ev. fremtidige kriser, jf. bl.a. arbeidet med revisjon av kapitalkravsregelverket for banker og andre finansforetak. Norske myndigheter har lagt vekt på å gjennomføre regelverket som er utviklet for å ivareta disse forholdene raskt, og norske banker og finansforetak har tilpasset seg regelverket.

De senere år er det utviklet et formelt regelverk og formelle systemer for makroovervåking og makroregulering, bl.a. i form av krav til ulike kapitalbuffere. Bufferkravene kan variere med den enkelte banks systemviktighet og med konjunkturelle eller strukturelle forhold i økonomien, og det er utarbeidet rutiner for tilrådninger og beslutninger av bufferkravene.

I forlengelsen av arbeidet med å styrke bankenes evne til å motstå tap og svikt i tilgang til ny finansiering, har også arbeidet med regler for håndtering av finansforetak i økonomiske vansker vært sentralt, jf. også utkast til gjennomføring av krisehåndteringsdirektivet mv. i norsk rett i NOU 2016:23 fra Banklovkommisjonen, som har vært på høring. Regelverket skal ansvarliggjøre kreditorer i finansforetakene og skjerme skattebetalerne. Forslag til nytt lovverk er under utarbeidelse i Finansdepartementet på bakgrunn av utkastet fra Banklovkommisjonen og den gjennomførte høringen.

Også for forsikringsforetak har arbeidet med nye soliditetsregler i EU vært sentralt. Dette arbeidet har ikke på samme måte vært initiert av erfaringene fra finanskrisen, men behovet for et nytt regelverk er synliggjort av det lave rentenivået, av økende levealder og av at det tidligere EU-regelverket (Solvens I) i for liten grad har reflektert risiko. Lovverket med nye soliditetskrav (Solvens II) er vedtatt og satt i kraft i Norge, med en lang overgangsperiode (16 år) for forsikringsforetakene. Utkast til nye soliditetskrav for pensjonskasser har vært på høring, og er til vurdering i Finansdepartementet. For pensjonskassene gjelder i dag det nevnte Solvens I-regelverket.

Europeiske foretak er ofte avhengige av bankfinansiering og henter en relativt lav andel av sin finansiering i verdipapirmarkedene. Etter den internasjonale finanskrisen har det vært arbeidet internasjonalt og i EU med å forbedre reguleringen av kapitalmarkedene for bl.a. å styrke investornet, samt å trygge handelen i verdipapirmarkedet med krav til større åpenhet og nye regulatoriske krav til infrastrukturforetakene. Finanskrisen viste at heller ikke

nasjonale myndigheter hadde tilstrekkelig god oversikt over risikoen i markedene. Nye rapporteringskrav om bl.a. OTC-derivater¹ skal bidra til økt åpenhet om finansielle risikoer.

I EU er det for tiden stor oppmerksomhet om arbeidet med «kapitalmarkedsunionen», jf. nærmere omtale i boks 3.3 i Finansmarkedsmeldingen 2015. Nye EU-regler på dette området vil sannsynligvis være EØS-relevante og også påvirke norsk regelverksutvikling fremover. På verdipapirområdet vil videre bl.a. arbeidet med gjennomføring av forventede EØS-regler som svarer til direktiv og forordning om markeder i finansielle instrumenter (MiFID II/MiFIR) og forordning om markedsmissbruk (MAR), være sentralt.

For å styrke finanstillsynsarbeidet etablerte EU med virkning fra 2011 et nytt europeisk finanstillsynssystem, jf. nærmere omtale i Prop. 100 S (2015–2016), samt i boks 4.1 i Finansmarkedsmeldingen 2015 og i Nasjonalbudsjettet 2017 punkt 3.5.2. For å kunne utvikle EØS-avtalen på finansmarkedsområdet i tråd med utviklingen av regelverket i EU, var det nødvendig å finne og avklare EØS-tilpasninger til EUs finanstillsynssystem i tråd med prinsippene for EØS-avtalen. I mellomtiden har et stort antall rettsakter på finansmarkedsområdet som er vedtatt i EU, og som bygger på EUs nye finanstillsynssystem, ikke kunnet bli tatt inn i EØS-avtalen. Stortinget samtykket i juni 2016 til utkastene til EØS-komitebeslutninger om innlemmelse av EUs tilsynsbyråforordninger i EØS-avtalen med tilpasninger. EØS-komiteen traff beslutning om innlemmelse av rettsaktene i EØS-avtalen i september 2016. Arbeidet med å ta inn rettsakter på finansmarkedsområdet i EØS-avtalen pågår.

Norsk rett er på viktige områder allerede i tråd med de nye EU-regelsettene. Likevel vil innlemmelsen i EØS-avtalen av alle de aktuelle rettsaktene fortsatt innebære et betydelig regelverksarbeid. Det kan i noen tilfelle også være aktuelt å søke å få materielle tilpasninger eller presiseringer gjennom EØS-komitebeslutningene, med sikte på å kunne videreføre norske regler som avviker fra regelverket i EU.

Prioriterte rettsakter inkluderer bl.a. kapitalkrav for banker (CRD IV/CRR), regelverket for krisehåndtering av banker (BRRD) og innskuddsgaranti for banker (DGS), samt regelverket for kapitalkrav for forsikringsselskaper (utfyllende regler til Solvens II). I tillegg er det satt i gang utredninger og oppfølging av utredninger om gjennomføring av EØS-forpliktelser på hvitvaskings-, verdipapirlov- samt regnskaps- og revisjonsområdet.

Stortinget ga som nevnt samtykke til innlemmelse av en «første pakke» med rettsakter, inkludert for-

1. «Over the counter», derivater som ikke er standardiserte, men tilpasset den enkelte handel.

ordningene som etablerer EUs finanstilsynsmyndigheter, i tråd med forslaget i Prop. 100 S (2015–2016). Disse rettsaktene er også gjennomført i norsk rett, jf. Stortingets vedtak basert på Prop. 127 L (2015–2016) og Prop. 166 L (2015–2016), se nedenfor punkt 5.2.5.

Arbeidet med å ta EUs rettsakter inn i EØS-avtalen og norsk gjennomføring der regelverket ennå ikke er i tråd med de kommende EØS-kravene, vil bidra til rettslikhet i EØS for finansielle tjenester.

Som omtalt i avsnitt 2.3.1 og boks 2.1 i Nasjonalbudsjettet 2017, ligger det an til at Storbritannia vil tre ut av EU. Storbritannia overleverte 29. mars 2017 en notifikasjon om oppsigelse av EU-medlemskapet i samsvar med traktaten om den europeiske union artikkel 50. Det britiske finansmarkedet spiller en viktig rolle også for norske finansinstitusjoner og -markeder. Usikkerhet om bl.a. hva slags tilknytning det blir mellom Norge og Storbritannia, og når den kommer på plass, skaper uforutsigbarhet for norske finans- og verdipapirforetak. Dette gjelder både for norske foretak etablert i Storbritannia og britiske foretak etablert i Norge. Britisk utmeldelse av EU vil også kunne påvirke regelverksutviklingen i EU og EØS, både for finanssektoren og på andre områder. En tverrdepartemental embetsgruppe skal vurdere norske interesser som følge av «brexit», under ledelse av Utenriksdepartementet. To hovedprinsipper ligger til grunn for regjeringens oppfølging av brexit: EØS-avtalen og øvrige avtaler med EU ligger fast, og Norge skal sikte mot at samarbeidet med Storbritannia etter brexit skal være minst like godt og basert på størst mulig grad av frihandel som i dag.

Reguleringen av finansmarkedet bør legge til rette for økonomisk vekst, god markedsatferd og å sikre kundenes rettigheter uavhengig av regelverksutviklingen internasjonalt. Prinsippet om at lik risiko bør reguleres likt uavhengig av i hvilken type foretak eller hvilket marked den oppstår, gir seg også utslag i norsk regelverksarbeid.

Arbeidet med å gjøre det lettere for forbrukere å orientere seg i markedet, og legge til rette for økt konkurranse mellom tilbydere av finansielle produkter, har bl.a. inkludert regelverksendringer for å sikre at foretak som tilbyr tjenester som det informeres om på Finansportalen.no, skal ha en godt synlig lenke til portalen på sine hjemmesider. Forskriftsregler om dette som gjelder for finansforetak, trådte i kraft 1. juli 2016. Departementet har hjemler til å fastsette tilsvarende regler for verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Finansdepartementet har i dag sendt på høring forslag om å fastsette slike regler for verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Også på pensjonsområdet skjer det endringer som ikke som sådan er drevet av internasjonal utvik-

ling. Blant annet har det de senere årene vært utredet og gjennomført en rekke endringer både i virksomhets- og produktreglene for pensjonsforetak både som følge av at de private tjenestepensjonsordningene har blitt tilpasset den nye folketrygden, og som følge av endrede markedsforhold i form av lavere renter og økt levealder. I 2016 ble også behovet og mulighetsrommet for bl.a. endringer i retning av et pensjonssystem der hver enkelt arbeidstaker har sin egen pensjonskonto, utredet av en arbeidsgruppe, se omtale i boks 2.15. Videre har det vært igangsatt et arbeid med soliditetsreglene for pensjonskasser med sikte på at reglene, som for forsikringsforetak som i stor grad påtar seg samme risiko, skal gjenspeile risikoen ved lave renter og økende levealder, jf. ovenfor. Det vises til meldingen for nærmere omtale.

5.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til egne merknader i Innst. 386 L (2015–2016). Dette medlem understreker betydningen av at det nasjonale handlingsrommet benyttes i tråd med norske interesser.

6. Virksomheten til Norges Bank i 2016

6.1 Sammendrag

Norges Bank skal fremme økonomisk stabilitet og forvalte verdier på vegne av fellesskapet. Banken utøver pengepolitikken, overvåker stabiliteten i det finansielle systemet og bidrar til robuste og effektive betalingssystemer og finansmarkeder. Norges Bank forvalter bankens valutareserver og Statens pensjonsfond utland på vegne av staten.

Norges Banks virksomhet er regulert i lov om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) av 24. mai 1985. Loven slår fast at Norges Bank skal være et utøvende og rådgivende organ for penge-, kreditt- og valutapolitikken. Banken skal utstede sedler og mynter, fremme et effektivt betalingssystem innenlands og overfor utlandet og overvåke penge-, kreditt- og valutamarkedene. Oppgaven Norges Bank har med å forvalte Statens pensjonsfond utland, er regulert gjennom lov om Statens pensjonsfond og mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland fastsatt av Finansdepartementet.

Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken skal rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Som en del av bankens arbeid med å bidra til stabilitet i det finansielle systemet, har Norges Bank fått i oppdrag å lage et beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen som bankene er pålagt å holde.

Norges Bank skal forvalte Statens pensjonsfond utland med sikte på å oppnå høyest mulig avkastning etter kostnader målt i fondets valutakurv, og innenfor de rammer som gjelder for forvaltningen. Norges Banks virksomhet utøves i samsvar med de økonomisk-politiske retningslinjer som er fastlagt av statsmyndighetene, og med de internasjonale forpliktelser landet er bundet av. Det vises til meldingen for nærmere redegjørelse.

6.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

7. Virksomheten til Finanstilsynet i 2016

7.1 Sammendrag

Finanstilsynet er det sentrale offentlige organet som fører tilsyn med at finansinstitusjonene følger lover og forskrifter. Etter finanstilsynsloven § 8 andre ledd skal Finanstilsynet hvert år gi en melding om virksomheten sin til Finansdepartementet. I meldingen omtaler Finanstilsynet organisatoriske forhold, regnskap, tilsynsarbeidet allment og arbeidet på hvert tilsynsområde. Årsmeldingen til Finanstilsynet er et uttrykt vedlegg til denne meldingen.

Finanstilsynet fører tilsyn med banker, finansieringsforetak, e-pengeforetak, forsikringsforetak, pensjonsforetak, verdipapirforetak, verdipapirfondsforvaltningen, børser og andre regulerte markeder, oppgjørssentraler og verdipapirregister, eiendomsmeglingsforetak, inkassoforetak, regnskapsførere og revisorer. I tillegg har Finanstilsynet kontroll med den finansielle rapporteringen til børsnoterte foretak og med markedsadferden på verdipapirmarkedet. Finanstilsynet skal etter finanstilsynsloven se til at de foretak det har tilsyn med, virker på hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov og etter den hensikt som ligger til grunn for foretakenes opprettelse, formål og vedtekter. Tilsynet skal se til at foretakene ivaretar forbrukernes interesser og rettigheter. Tilsynet skal granske regnskaper og andre oppgaver fra foretakene og skal ellers gjøre de undersøkelser som tilsynet finner nødvendig. Det vises til meldingen for nærmere redegjørelse.

7.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlem fra Senterpartiet ønsker å påpeke at Finanstilsynet har en meget sentral nasjonal rolle gjennom sin oppgave med å føre tilsyn med den norske finanssektoren. Det er uheldig at stortingsflertallet mot Senterpartiets stemmer

gjennom behandlingen av Prop. 127 L (2015–2016) sørget for at Finanstilsynet i praksis er underordnet EU og EUs finanstilsynssystem. Dette medlem registrerer at det nå pågår en prosess i EU som kan resultere i en ytterligere maktforskyvning i retning av EUs finanstilsynssystem. Dette medlem forutsetter at regjeringen følger denne prosessen nøye og ivaretar norske interesser.

8. Virksomheten til Folketrygdfondet i 2016

8.1 Sammendrag

Folketrygdfondet er et statlig særlovselskap som på oppdrag fra Finansdepartementet forvalter Statens pensjonsfond Norge (SPN). Styret i Folketrygdfondet er ansvarlig for den operative forvaltningen av fondet, som er regulert gjennom et mandat fastsatt av departementet. Målet for forvaltningen er høyest mulig avkastning, målt i norske kroner og etter kostnader. Departementet følger opp Folketrygdfondets forvaltning av SPN, bl.a. gjennom kvartalsmøter.

Folketrygdfondets forvaltning av SPN er nærmere omtalt i fondsmeldingen for 2016, se Meld. St. 26 (2016–2017) Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2016. I fondsmeldingen gjør Finansdepartementet rede for resultatene i forvaltningen og vurderinger av disse. Folketrygdfondet har for 2016 rapportert offentlig om forvaltningen av SPN gjennom kvartalsrapporter, en egen årsrapport som inkluderer eierrapportering og rapportering om risikojustert avkastning.

Riksrevisjonen skal følge opp og føre tilsyn med Finansdepartementets forvaltning av SPN og eierskap av Folketrygdfondet, jf. riksrevisjonsloven § 9. Det vises til meldingen for nærmere redegjørelse.

8.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

9. Virksomheten til Det internasjonale valutafondet (IMF)

9.1 Sammendrag

Det internasjonale valutafondet (IMF) ble opprettet i 1945 og har i dag 189 medlemsland. Norge har vært medlem siden starten. IMF skal fremme samarbeid om det internasjonale monetære systemet, styrke finansiell stabilitet globalt og regionalt, og støtte opp under internasjonal handel. Institusjonens tre hovedoppgaver er:

- Overvåke økonomien i medlemslandene for å forebygge økonomiske ubalanser og kriser.
- Gi teknisk assistanse til medlemslandene.

- Gi lån til medlemsland som har problemer med betalingsbalansen.

IMF samarbeider med andre internasjonale organisasjoner som Financial Stability Board (FSB), Verdensbanken, de regionale utviklingsbankene og Verdens handelsorganisasjon (WTO). IMF bidrar også til arbeidet i G20¹ med å stabilisere og styrke verdensøkonomien.

Ledelsen av G20 går på omgang mellom G20-landene. Det er vanlig at formannskapslandet inviterer gjesteland til å delta i arbeidet i sin periode. Gjestelandene deltar nesten på lik linje med de faste medlemmene, men omfattes normalt ikke av rapportene som utarbeides om G20-landenes økonomiske politikk. Tyskland leder G20 i inneværende år og har invitert Nederland, Norge og Singapore som gjester i hele bredden av samarbeidet. I den delen som ledes av landenes finansministre og sentralbanksjefer, er også Sveits invitert. Makroøkonomi og finansiell stabilitet er viktige tema. Her har IMF en sentral rolle i å bistå G20s arbeid. Norges gjesteopptreden i G20 gir dermed større mulighet til også å følge IMF's arbeid.

Det øverste organet i IMF er guvernørrådet, der alle medlemslandene er representert. Sentralbanksjeffen er Norges guvernør til IMF, med departementsråden i Finansdepartementet som vara.

Det daglige arbeidet ledes av et styre med 24 medlemmer. Norge deler en styreplass med de øvrige nordiske og de tre baltiske landene. Landene i valgkretsen samarbeider tett om hvilke synspunkter som skal fremmes i styret, og posisjoner og verv går på omgang. Norge hadde styreplassen fra januar 2013 til januar 2016. Den ble deretter overtatt av Sverige for en fireårsperiode. I andre halvår 2015 og første halvår 2016 representerte Norge valgkretsen i IMF's rådgivende komité av finansministre og sentralbanksjefer (IMFC). Danmark har nå denne posisjonen i en tilsvarende periode.

Kapittel 9 i meldingen redegjør for virksomheten til IMF med vekt på de siste 12–18 månedene, samt noen sentrale spørsmål knyttet til IMF som det skal tas stilling til i nær fremtid. Det vises til meldingen for nærmere redegjørelse.

9.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

1. G20 er et uformelt forum for 19 av de største økonomiene i verden og EU på fellesskapsnivå. Opprinnelig for finansministre og sentralbanksjefer. Siden høsten 2008 har samarbeidet blitt utvidet til flere politikkområder og med møter på stats- og regjeringssjefsnivå.

10. Andre merknader

Husbanken

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Boligprodusentenes innspill i komiteens høring, hvor de uttrykte bekymring for den stille omleggingen av Husbanken som regjeringen nå har gjennomført. Disse medlemmer deler Boligprodusentenes bekymring og er enige i at man mister et viktig boligpolitisk virkemiddel ved å gjøre Husbanken til en ren sosialbank.

Komiteens medlem fra Senterpartiet ønsker særlig å trekke frem Husbankens motkonjunkturfunksjon, som er viktig for å sikre stabile forhold på bolig- og eiendomsmarkedet. Relativ stabilitet her er en forutsetning både for å gi større jobbsikkerhet for dem som er sysselsatt i bransjen, og for å sikre trygge forhold for blant annet familier i etableringsfasen.

Fripolisekommisjon

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det vil bli nedsatt en arbeidsgruppe med deltagelse fra Finansdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Finanstilsynet, med en referansegruppe bestående av Finans Norge, Forbrukerrådet og hovedsammenslutningene på arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. Arbeidsgruppen skal vurdere mulige endringer i regelverket rundt fripoliser som kan bedre kundenes interesser. Særlig reglene rundt bruk av avkastningsoverskudd og buffere er aktuelt å se på.

Disse medlemmer understreker at det ikke er aktuelt å frata kundene rettigheter eller svekke deres sikkerhet for å få utbetalt pensjoner. Eventuelle endringer i kontraktene mellom kunder og livselskaper må skje gjennom økte valgmuligheter for kundene.

Disse medlemmer viser til at Finansdepartementet arbeider med utforming av mandat og tar sikte på å sette i gang arbeidsgruppen før sommeren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti er enig med Finans Norge i at det må nedsettes en bredt sammensatt fripolisekommisjon for å se på mulige løsninger på fripoliseutfordringen, og at det vurderes å gjøre regelendringer som legger til rette for best mulig forvaltning av fripolisene uten at kunden behøver å si fra seg retten til garantert pensjon.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen nedsette en bredt sammensatt fripolisekommisjon med mandat til å vurdere mulige løsninger på fripoliseutfordringene.»

11. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen nedsette en bredt sammensatt fripolisekommisjon med mandat til å vurdere mulige løsninger på fripoliseutfordringene.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå en modell for innføring av rentetak på forbrukslån i Norge.

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at bankenes adgang til å ta risiko gjennom annen aktivitet enn kjernevirksomheten avgrenses ytterligere ut over det som i dag er nedfelt i norsk bank- og konsernlovgivning.

Forslag fra Senterpartiet og Venstre:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gi Kommunalbanken status som såkalt 'promotional bank' og gi lån til kommunesektoren med såkalt nullvekt i de vektete kapitaldekningskravene.

Forslag fra Venstre:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sikre at SMB-rabatten også kommer til anvendelse for hele det norske markedet, herunder såkalte IRB-banker og deres bedriftskunder.

12. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Meld. St. 34 (2016–2017) – Finansmarkedsmeldingen 2016–2017 – vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 2. juni 2017

Hans Olav Syversen

leder

Heidi Nordby Lunde

ordfører

